

LIITE Oulun kaupungin vammaispoliittisen ohjelman toimenpide-ehdotukset

Päivitetty viimeksi 13.10.2016

Päätöksiä tehdessäsi muista aina miettiä, onko päätös vammaispoliittisen ohjelman mukainen!

3 Oikeus omaehtoiseen elämään			
Tavoite	Toimenpide-ehdotukset	Vastuutaho	Seuranta
3.1 Oikeat palvelut mahdollistavat sujuvan arjen			
Vammaisuuden näkökulman lisääminen kaupungin hyvinvointikertomukseen	Vammaisuuteen liittyviä indikaattoreita lisätään Oulun hyvinvointikertomukseen.	Hyvinvointipalvelut	Vammaisneuvosto Vastuutaho
Avohuollon ohjauksen kehittäminen	Avohuollon ohjauksen sisältö ja tavoitteet määritellään selkeämmin. Näin palvelusta on vammaisten lasten perheille enemmän hyötyä.	Avohuollon ohjaus Sosiaalinen hyvinvointi Erityisryhmien palveluohjaus	Vammaisneuvosto ja vastuutahot seuraavat vuonna 2016 käynnistetyn avohuollon ohjauksen toimintamallin toteutumista
Vammaisten maahanmuuttaja- ja pakolaistaustaisten henkilöiden palveluiden järjestäminen	Järjestetään maahanmuuttaja- ja pakolaistaustaisille vammaisille henkilöille kotouttamiseen ja traumaattisista kokemuksista toipumiseen liittyviä palveluja.	Maahanmuuttajapalvelut Erityisryhmien palveluohjaus Monikulttuurikeskus Villa Victor	Vammaisneuvosto Maahanmuuttajaneuvosto Vastuutahot
Väkivaltaa kokeneiden vammaisten palvelujen parantaminen	Väkivaltaa kokeneet vammaiset huomioidaan paremmin perus- ja erityispalveluissa ja väkivallan ehkäisyssä. Väkivallan tunnistamista ja ohjausta esim. ensi- ja kriisihoitoon parannetaan.	Hyvinvointipalvelut Poliisi Monikulttuurikeskus Villa Victor	Vammaisneuvosto Vastuutahot
3.1.1 Palveluohjausyksikkö ja palvelusuunnitelma			
Kokonaisvaltainen palvelutarpeen arviointi	Palvelutarve kartoitetaan ja palvelusuunnitelma laaditaan asiakkaan ja erityisryhmien palveluohjauksen sosiaalityöntekijän moniammatillisena yhteistyönä.	Erityisryhmien palveluohjaus	Vammaisneuvosto Vastuutaho

3.1.2 Henkilökohtainen apu			
Avustajien tukeminen, perehdytys ja sijaistaminen, avustettavien työnantajuuden tukeminen	Henkilökohtaisen avun keskus perustetaan. Sen tehtävinä ovat sijaisjärjestelyt, avustajien rekrytoinnissa avustaminen, asiakkaiden ja avustajien ohjaus ja neuvonta. Palveluseteli otetaan laajemmin käyttöön.	Erytisryhmien palveluohjaus	Vammaisneuvosto Henkilökohtaisen avun keskus Vastuutaho
3.1.3 Palveluasuminen			
Kodinomainen asuminen	Palveluasuminen toteutetaan kodinomaisissa ja esteettömissä tiloissa.	Hyvinvointipalvelut Rakennusvalvonta Palveluntuottajat	Vammaisneuvosto Vastuutahot
Itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen palveluasumisessa	Rajoittamistoimenpiteitä käytetään mahdollisimman vähän ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen.	Palveluntuottajat Hyvinvointipalvelut	Vammaisneuvosto Vanhusneuvosto Vastuutahot
Riittävät palvelut kotona asumisen mahdollistamiseksi	Asiakas saa kotiinsa riittävät ja oikea-aikaiset palvelut. Hyvät kotihoitopalvelut vähentävät laitoshoidon tarvetta.	Hyvinvointipalvelut	Vammaisneuvosto Vanhusneuvosto Vastuutaho
3.1.5 Omaishoito			
Omaishoitajien aseman kohentaminen	Omaishoidon tukea parannetaan. Omaishoitajien vapaiden järjestämistä kehitetään.	Hyvinvointipalvelut	Vammaisneuvosto Vanhusneuvosto Vastuutaho
3.1.6 Tilapäishoito			
Vammaisten lasten perheiden jaksamisen tukeminen ja tilapäishoidon laadun turvaaminen	Järjestää tilapäishoito niin, että se parhaiten tukee perheen jaksamista. Erityisesti pienten vammaisten lasten kehityksen tukeminen ja kuntoutus huomioidaan nykyistä paremmin.	Erytisryhmien palveluohjaus Varhaiskasvatus Neuvola	Vammaisneuvosto Vastuutahot

3.1.7 Perhehoito			
3.1.8 Asunnonmuutostyöt			
Asunnonmuutostöiden sisällön määrittely	Selkiytetään, mitkä tavanomaiseen asumiseen liittyvät asiat kuuluvat asunnon muutostöiden piiriin. Muutokset tehdään asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaan.	Erityisryhmien palveluohjaus	Vammaisneuvosto Vanhusneuvosto Vastuutaho
Esteettömyystiedon kerääminen kaupungin ja muiden yleishyödyllisten vuokranantajien asunnoista	Esteettömyys lisätään kriteeriksi kaikkien vuokranantajien vuokra-asuntojen etsimis-/hakupalveluun.	Asuntotoimi Oulun Sivakka Erityisryhmien palveluohjaus	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut Vammaisneuvosto Vanhusneuvosto Vastuutahot
3.2 Monimuotoista perhe-elämää			
Erlaisen vanhemman kohtaaminen	Neuvolan, päivähoidon ja koulun henkilöstöille annetaan koulutusta erilaisen vanhemman kohtaamiseen.	Neuvola Päivähoito Perusopetus	Vammaisneuvosto Vastuutahot
Ensietiedon antaminen	Luodaan toimiva malli ensietiedon antamiseen perheille, joihin on syntynyt tai syntymässä vammaisen lapsi. Jatketaan ensitietopäivien järjestämistä.	Hyvinvointipalvelut	Vammaisneuvosto Vastuutaho
3.3 Tukea liikkumiseen ja hyvinvointiin			
3.3.1 Kuljetuspalvelut			
Kuljetuspalveluja koskeva tiedottaminen	Kuljetuspalveluja koskevaa tiedottamista asiakkaille ja kuljettajille parannetaan.	Tekninen liikelaitos Palveluohjaus	Vammaisneuvosto MPK-seurantaryhmä Vastuutahot
3.3.2 Apuvälinepalvelut			
Apuvälinepalveluiden toiminnan selkiyttäminen eri toimijoiden kesken	Eri toimijoiden työnjakoa ja yhteistyötä selkiytetään apuvälinepalveluissa. Kotona asumisen mahdollistavien apuvälineiden tarpeen arviointeja lisätään. Kysyntään vastataan apuvälinepalvelujen riittävällä resurssoinnilla.	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin apuvälinekeskus. Palveluohjausyksikkö Terveystieteiden tutkimuskeskus (hoitotarvikkeet, apuvälineet) Muut hoitavat yksiköt	Vammaisneuvosto Vanhusneuvosto Vastuutahot

Apuvälineiden nopea huolto	Mahdollistetaan tärkeiden apuvälineiden korjaukset myös päivystysaikana.	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin apuvälinekeskus. Palveluohjausyksikkö Terveysterveystarvikkeet, apuvälineet) Muut hoitavat yksiköt	Vammaisneuvosto Vanhusneuvosto Vastuutahot
Vammaisten vanhempien apuvälineet lasten hoitoon	Apuvälinevalikoimaan lisätään vammaisille vanhemmille tarkoitettuja välineitä lasten hoitoon. Apuvälineiden tarve harkitaan tapauskohtaisesti.	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin apuvälinekeskus. Palveluohjausyksikkö Terveysterveystarvikkeet, apuvälineet) Muut hoitavat yksiköt	Vammaisneuvosto Vastuutahot
3.3.3 Tulkkauspalvelut			
3.3.4 Tulkitsemispalvelut			
Tulkitsemispalvelujen järjestäminen	Tulkitsemispalvelut järjestetään siten, että asiakkaan oma tahto tulee aidosti selvitetyksi.	Kaikki palvelualueet	Vammaisneuvosto Vanhusneuvosto Vastuutahot
4 Perusturva arjen elämässä			
Tavoite	Toimenpide-ehdotukset	Vastuutaho	Seuranta
4.1 Terveys- ja kuntoutuspalvelut auttavat omaehtoisempaan elämään			
4.1.1 Kuntoutus			
4.1.2 Terveysterveystarvikkeiden- ja sairaudenhoito			
Vammaisen asiakkaan aseman parantaminen terveydenhuollossa	Vammaisen asiakkaan mielipide otetaan huomioon täysimääräisesti terveydenhuollossa.	Hyvinvointipalvelut	Vammaisneuvosto Vastuutaho

4.1.3 Hoitotarvikejakelu			
5 Koulussa, opiskelussa ja työelämässä			
Tavoite	Toimenpide-ehdotukset	Vastuutaho	Seuranta
5.1 Koulu ja opiskelu			
5.1.1 Varhaiskasvatus			
Varhaiserityiskasvatuksen kehittäminen osana kaikkien päiväkotien toimintaa	Vammaisen lapsen päivähoito järjestetään yksilöllisesti siten, että kuntoutus toteutuu lääkärin tai muun hoitavan tahon tarpeelliseksi näkemällä tavalla. Otetaan huomioon yksilöllisen tuen ja avun tarve ja ryhmäkoko. Toisaalta vammaiset lapset integroidaan normaaleihin päiväkotiryhmiin.	Varhaiskasvatus	Vammaisneuvosto Vastuutaho
5.1.2 Perusopetus			
Koulurakennusten esteettömyys	Kaikissa koulurakennuksissa pyritään esteettömyyteen. Vanhojen koulujen esteettömyyttä parannetaan peruskorjausten yhteydessä.	Perusopetus Rakennusvalvonta	Vammaisneuvosto Vastuutahot
Koulunkäynnin ohjaajien työsuhteet	Koulunkäynnin ohjaajien työsopimukset tehdään koko lukuvuodeksi. Vammaisilla lapsilla on oikeus koulunkäynnin ohjaajaan kaupungin taloudellisesta tilanteesta riippumatta.	Perusopetus	Vammaisneuvosto Vastuutaho
Erialaisten oppijoiden huomioiminen oppimisympäristöissä	Oppimisympäristöjen suunnittelussa otetaan huomioon erilaiset oppijat. Oppilaitosten henkilökunnan tietoisuutta kohtuullisista mukautuksista lisätään. Kohtuulliset mukautukset järjestetään tarvitseville.	Perusopetus	Vammaisneuvosto Vastuutaho
5.1.3 Toisen asteen opetus			
Erialaisten oppijoiden huomioiminen oppimisympäristöissä	Oppimisympäristöjen suunnittelussa otetaan huomioon erilaiset oppijat. Oppilaitosten henkilökunnan tietoisuutta kohtuullisista mukautuksista lisätään. Kohtuulliset mukautukset järjestetään tarvitseville.	Perusopetus	Vammaisneuvosto Vastuutaho

5.1.4. Korkeakouluopetus			
5.2 Työelämä			
Vammaisten työtoiminnan korvaaminen tuetulla työllistymisellä	Vammaisen henkilön tekemä työ tunnustetaan palkalliseksi työnteoksi. Siirrytään tuetun työllistymisen malliin, jolloin työstä maksetaan palkka, työntekijällä on oikeus työterveyshuoltoon, vuosilomiin, ansiosidonnaiseen työttömyyspäivärahaan ja työeläkkeeseen.	Kaikki palvelualueet	Vammaisneuvosto Vastuutahot
5.2.1 Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimisto			
Kaupungin ja TE-keskuksen yhteistyö	Oulun kaupungin ja TE-keskuksen yhteistyötä kehitetään siten, että vammaisten työllisyys paranee.	Kaikki palvelualueet TE-keskus Kolmas sektori	Vammaisneuvosto Vastuutahot
5.2.2 Oulun kaupungin kehityspalvelut yrityksille			
5.2.3 Nuorten Ystävät -järjestö			
6 Elämää vapaa-ajalla			
Tavoite	Toimenpide-ehdotukset	Vastuutaho	Seuranta
6.1 Nuorisopalvelut vammaisnuorten tukena			
Erityisryhmien osallisuuden edistäminen nuorisotoiminnassa	Nuorisotoiminnassa ja -tapahtumissa kiinnitetään huomiota esteettömyyteen, monikanavaiseen tiedottamiseen sekä huomioidaan nuorten yksilölliset tarpeet (mm. mahdollistetaan toiminta tarvittavilla apuvälineillä). Nuorisopalveluiden yksiköiden esteettömyyskartoitukset aloitetaan. Tehdään kysely, miten nuorisopalvelut tukisivat vammaisnuoria paremmin osallistumaan ja vaikuttamaan.	Nuorisopalvelut	Vammaisneuvosto Nuorisovaltuusto Vastuutaho käsittelee vuosittain nuorisajohtotimissä talousarvion laatimisen yhteydessä

6.2 Osallistuminen ja vapaaehtoistoiminta			
Osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksien parantaminen	Jaetaan tietoa siitä, miten voi yksilönä osallistua ja vaikuttaa esim. vammaisjärjestöjen ja vammaisneuvoston toimintaan. Kaupungin ja järjestöjen yhteistyötä lisätään.	Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta Järjestöt	Vammaisneuvosto Viestintä Vastuutaho
6.2.1 Avustajakortti			
Laaja-alaisen avustajakortin käyttöönotto	Otetaan käyttöön avustajakortti, joka mahdollistaa vammaisen henkilön avustajan vapaan pääsyn joukkoliikennevälineisiin, kaupungin liikuntapaikkoihin ja kulttuuritilaisuuksiin.	Sivistys- ja kulttuuripalvelut Liikuntapalvelut Joukkoliikenne	Vammaisneuvosto Vastuutahot
6.2.2 Järjestöt, vapaa sivistystyö ja yhteisöt			
6.3 Kulttuuripalvelut kaikkien ulottuville			
Kuuluvuuden tutkiminen ja parantaminen kulttuuri- ja kokoustiloissa	Kulttuuri- ja kokoustilojen kuuluvuus kartoitetaan ja sitä parannetaan. Tilojen kuuluvuustiedot julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.	Tilakeskus Sivistys ja kulttuuripalvelut	Vammaisneuvosto Vastuutahot
6.3.1 Kirjasto ja teatteri			
Lukemisesteisten äänikirjojen saatavuus	Kaupungin kirjastoissa on tarjolla näkövammaisille ja muille lukemisesteisille tarkoitettuja äänikirjoja ja niihin liittyviä palveluja. Henkilökuntaa koulutetaan erityisasiakkaiden kohtaamiseen. Tekijänoikeuslaki huomioidaan äänikirjoja lainattaessa.	Kaupunginkirjasto	Vammaisneuvosto Vastuutaho

6.4 Liikunta edistää hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä			
Yhdenvertaiset mahdollisuudet lähiliikuntaan	Vammaiset huomioidaan lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa. Liikuntalaitteet soveltuvat myös toimintarajoitteisille. Joukkoliikennettä kehitetään siten, että liikuntapaikat ovat saavutettavia.	Katu- ja viherpalvelut Liikuntapalvelut Joukkoliikenne	Vammaisneuvosto Vammais- /esteettömyysasiamies
7 Kohti esteetöntä Oulua			
Tavoite	Toimenpide-ehdotukset	Vastuutaho	Seuranta
Vammais- /esteettömyysasiamiehen toimen perustaminen	Perustetaan vammais- /esteettömyysasiamiehen toimi. Hän toimii asiantuntijana kaikissa vammaisia koskevissa kysymyksissä kaikilla hallinnonaloilla.	Kaikki palvelualueet	Vammaisneuvosto Vastuutahot
7.1 Tiedonsaannin ja vuorovaikutuksen erilaiset kanavat			
Viestinnän kehittäminen	Viestintää kehitettäessä hyödynnetään vammaisten kokemuksia ja asiantuntemusta. Viestinnässä noudatetaan toiminnallisen tasa-arvon periaatteita.	Kaikki palvelualueet	Vammaisneuvosto Vammaisjärjestöt Vastuutahot
Viittomakielisten aseman parantaminen	Turvataan asianmukaiset viranomaispalvelut omalla äidinkielellä viittomakielisille.	Kaikki palvelualueet	Vammaisneuvosto Vastuutahot
Viittomakielisten yksityisyyden suojaaminen asiakaspalvelussa	Palvelupisteisiin lisätään näköesteet suojaamaan viittomakielisten yksityisyyttä.	Kaikki palvelualueet	Vammaisneuvosto Vastuualueet
7.2 Saavutettava asiointi			
LE-pysäköintipaikkojen (invapysäköintipaikkojen) määrä ja käyttö	LE-pysäköintipaikkoja varataan riittävästi asiointi- ja liikuntapaikkojen läheisyyteen. LE-pysäköintipaikkojen käyttö esim. lumenkaatopaikkoina estetään.	Katu- ja viherpalvelut	Vammaisneuvosto Vastuutaho
7.2.1 Joukkoliikenne			
Joukkoliikenteen esteettömyyden kehittäminen	Matalalattiabussien määrää lisätään ja niistä tiedotetaan aikatauluissa.	Joukkoliikenne	Vammaisneuvosto Vastuutaho

Joukkoliikenteen tiedottamisen kehittäminen	Linja-autoissa otetaan käyttöön pysäkkikuulutukset.	Joukkoliikenne	Vammaisneuvosto Vastuutaho
7.2.2 Verkkoasiointipalvelut			
Kaupungin verkkopalvelujen kehittäminen	Kaupungin verkkopalveluja kehitetään saavutettavuusstandardien ja -ohjeiden mukaan. Verkkosivujen saavutettavuusselvityksiä teetetään ostopalveluina.	Kaikki palvelualueet	Vammaisneuvosto Vastuutahot
7.2.3 Oulun Konttori, kaupunkilaispalvelut			
Palvelupisteiden esteettömyyden edistäminen	Oulu 10 -pisteisiin ja muihin kaupungin palvelupisteisiin asennetaan induktiosilmukat. Palvelupisteisiin asennetaan heikkonäköisiäkin palvelevat vuoronumeronäytöt.	Tilakeskus Kaikki palvelualueet	Vammaisneuvosto Vastuutahot
7.3 Esteetön rakennettu ympäristö			
7.3.1 Asemakaavoitus			
Kaavoitus ja esteettömyys	Kaavoituksella parannetaan rakennetun ympäristön esteettömyyttä ja turvallisuutta.	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut Rakennusvalvonta	Vammaisneuvosto Vastuutahot
7.3.2 Kadut			
Katujen talvikunnossapito	Katujen talvikunnossapidosta huolehditaan niin, että liikkuminen on turvallista kaikille.	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	Vammaisneuvosto Vastuutaho
7.3.3 Julkiset rakennukset			
7.3.4 Asuntorakentaminen			

<p>Normaalisuuden periaatteen noudattaminen palveluasumisessa</p>	<p>Mahdollistetaan kaavoitus- ja lupaprosessissa palveluasumisen sijoittaminen kaupunkirakenteeseen kortteli-, tontti- ja rakennustasolla sekoittuneena. Huolehditaan itsenäistä asumista tukemien palvelujen saavutettavuudesta asunnosta käsin. Mitään erityisryhmää ei suljeta asumiseen tarkoitetun alueen ulkopuolelle. Ilman omalle kiinteistölle toteutettavia palvelutiloja palveluasunnot eivät edellytä erityismerkintää asemakaavoihin, jolloin niitä voidaan rakentaa sekoittuneesti tavallisille asuinkerrostalo-, rivitalo- ja erillispientalotonteille. Tehostettu palveluasuminen eli ympärivuorokautinen hoiva-asuminen sen sijaan edellyttää palvelutilavaroja. Oleellista on tonttien sijainti palvelujen läheisyydessä.</p>	<p>Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut Asemakaavoitus Maa ja mittaus Rakennusvalvonta</p>	<p>Vammaisneuvosto Vastuutahot</p>
---	---	--	--

7.3.5 Rakennusvalvonta

<p>Näkemiseen, kuulemiseen ja ymmärrettävyyteen liittyvä asiantuntemus lupavalmistelussa</p>	<p>Perustetaan esteettömyys- ja vammaisasiamiehen toimi. Hänen asiantuntemustaan hyödynnetään rakennuslupaprosessissa ja vanhojen rakennusten esteettömyyskartoituksessa.</p>	<p>Esteettömyys- tai vammaisasiamies</p>	<p>Vammaisneuvosto ja esteettömyys- tai vammaisasiamies</p>
<p>Esteettömyyden käytännön toteuttamisen valvonta</p>	<p>Perustetaan esteettömyys- ja vammaisasiamiehen toimi. Hänen tehtäviinsä kuuluisivat rakennuskohteiden katselmukset.</p>	<p>Esteettömyys- ja vammaisasiamies</p>	<p>Vammaisneuvosto ja esteettömyys- tai vammaisasiamies</p>